

BAS - Beroende, Arbetsmarknad, Samverkan

Arbetsmarknadsförvaltningens enhet för arbete och kompetens och socialförvaltningens beroende- och vuxenenhet har för avsikt att gemensamt ansöka om medel från sociala investeringsfonden för att utveckla samarbetet och koordinationen kring de personer som är aktuella inom båda organisationer. Syftet med den sociala investeringsfonden är att finansiera nya metoder och arbetssätt att arbeta med förebyggande arbete för att bryta negativa trender och därigenom minska kommunens kostnader för tänkt målgrupp. Den förväntade effekten är att ett samarbete mellan förvaltningarna ska leda till att fler arbetslösa trelleborgare med beroendeproblematik ska komma ut i arbete och därmed kunna bryta det utanförskap som beroendeproblematik innebär.

Bakgrund

Arbetet med individens väg till arbete och självförsörjning sker inom kommunens ramar på arbetsmarknadsförvaltningen. Individer med nyligen avslutat missbruk anses vara en svår målgrupp att få ut på arbetsmarknaden och är således inte högprioriterad inom reguljär arbetsmarknadsverksamhet. Därför bedöms det föreligga ett behov av riktade insatser mot målgruppen.

Målgruppen arbetslösa med beroendeproblematik är en grupp som traditionellt inte prioriteras i andra fall än med beroendebehandling. Resultat från behandling kan dock bli stärkta om de kopplas ihop med en fokuserad arbetsplatsförlagd arbetsmarknadsplanering. Dessutom gör denna prioritering att en grupp som traditionellt befinner sig i ett starkt utanförskap får ytterligare möjlighet att komma in i samhället via en etablering på arbetsmarknaden. Det är alltså så att man på samma gång kan ge god service åt medborgare som traditionellt far illa, på samma gång som det är en god långsiktig investering för kommunen.

Flertalet av de som har kontakt med beroendeenheten är även sökande på arbetsmarknadsförvaltningen. Beroende- och vuxenenheten uppskattar att det vid varje given tidpunkt är 15 personer som tillhör den gemensamma målgruppen och som dessutom är redo att med adekvat stöd ta steget ut på arbetsmarknaden.

Med en gemensam modell för samverkan kan arbetsmarknadsförvaltningen och beroende- och vuxenenheten, i nära samverkan med Arbetsförmedlingen, finna metoder att uppnå ett gemensamt mål; att arbetslösa trelleborgare med beroendeproblematik ska kunna ta del av en skraddarsydd service som leder till självförsörjning genom arbete och en varaktig nykterhet och drogfrihet.

Att samverka är lättare sagt än gjort och därför vill vi genom fokuserad samverkan kring en specifik målgrupp utarbeta en effektiv samverkansmodell mellan två förvaltningar, Tanken är en organisationsutveckling för såväl

socialförvaltningen som arbetsmarknadsförvaltningen, en modell som bör utvärderas och följas.

Innehåll och aktivitetsmål

Genom samverkan mellan kommunens enheter för beroendebehandling och arbetsmarknadsplanering, i tätt samarbete med arbetsförmedlingen, kan individens övergångsperiod från aktiv behandling till aktiv arbetsmarknadsplanering göras mer effektiv. Målgruppen är de som är inskrivna på beroende- och vuxenenheten och arbetsmarknadsförvaltningen och som antas kunna klara av ett anpassat arbete. En god tidpunkt kan vara som en uppföljning till en behandling.

Tanken är att sökande som tillhör målgruppen väljs ut gemensamt av arbetsmarknadsförvaltningen och beroende- och vuxenenheten. Genom ett samlat grepp redan i starten av insatsen ökar man graden av tydlighet och de två olika perspektiven – arbetsmarknad och behandling – kan förstärka varandra.

Arbetsmarknadsförvaltningen ska i den här insatsen stå för en arbetsmarknadssekreterare som endast arbetar med projektet.

Beroende- och vuxenenheten ska bidra med del av tjänst för en socialsekreterare som samordnar projektinsatserna inom enheten.

Individens gång genom projektet inleds med en gemensam inskrivning mellan aktuell handläggare på beroende- och vuxenenheten, projektets arbetsmarknadssekreterare och aktuell arbetsförmedlare. Här säkerställs att sökande är aktuell hos alla tre parter. Arbetsförmedlingen är en viktig part i denna samverkan då deras olika anställningssubventioner antas vara nödvändiga för att en individ ska få och behålla ett arbete. Det är viktigt att Arbetsförmedlingen är med redan i inledningsskedet av individens deltagande.

Arbetsmarknadsförvaltningen tar sen över det aktiva arbetet med att tillsammans med individen fastställa en planering, vilket inleds med arbetsmarknadsinformation och individuella kartläggningssamtal. Denna informations- och vägledningsinsats ska vara individanpassad, men delar av den ska kunna genomföras i grupp. Arbetsförmedlingen bör vara behjälplig i detta då det ingår i deras uppdrag, detta kan exempelvis avse information om olika stödinsatser de kan stå till tjänst med.

Efter introduktionsperioden ska individen gå in i en individuellt skräddarsydd praktik/arbetsträning. Genom praktik får deltagaren förankring på arbetsmarknaden, en meningsfull aktivitet och chans att pröva och utveckla sina förutsättningar att sköta ett arbete. Praktiken ska fortlöpande följas upp av arbetsmarknadssekreterare och längden på praktikperioden ska vara individanpassad. Arbetsmarknadsförvaltningen beräknar att typen av praktikplatser kommer att ha en stor bredd, allt från arbetsträning till praktik inför anställning.

Redan under praktikperioden ska berörda parter inom projektet arbeta med att upprätta en planering som kan träda i kraft direkt efter praktikperiodens slut. Planeringen ska vara byggd på individuella behov utifrån slutsatser dragna under innevarande praktikperiod. Olika alternativ kan vara ytterligare praktik, deltagande i någon av Arbetsförmedlingens insatser eller ingång i reguljära studier. Gemensam uppföljning sker av samverkande myndigheter, så att denna

planering är väl förankrad hos individens primära myndighetskontakter. Avslutningsperioden i projektet, det vill säga övergången till reguljär verksamhet, beräknas vara en månad.

Under hela projektets gång kommer de operativa representanterna för projektet att träffas månatligen för gemensamma ärendegenomgångar i syfte att säkerställa korrekt överföring av information. Vid behov kan deltagare även medverka vid flerpartssamtal. Arbetsmarknadssekreterare är sammankallande.

Forskning/metod

Hela projektet bygger på metoden Supported Employment som är en internationellt välkänd och strukturerad metod som används i Sverige sedan senare delen av 1980-talet. Metoden bygger på att stödja och vägleda individen att mobilisera och samordna sina egna resurser i syfte att erövra de färdigheter personen har behov av i arbetslivet. Detta för att finna, få och behålla ett arbete. Individens förmåga att själv styra sitt liv och sin rehabiliteringsprocess är en viktig del. Metoden kommer att utmynna i en individanpassad handlingsplan. Vi avser också att bygga vidare på metodmässiga erfarenheter från det av samordningsförbundet finansierade projektet BAS och utvärdera effekterna av samverkan kring målgruppen.

Utvärdering av organisationsutveckling

Projektet ska följas av en extern utvärderare i form av en kombinerad utvärdering av både resultat och samverkansmetoder. Utöver denna utvärdering kommer projektet att följas internt utifrån en socioekonomisk beräkning.

Det är viktigt att följa processen både avseende metod för arbetet med medborgarna, men även specifikt att se på samverkansmodellen och dess framväxt.

Målgrupp för projektet

Den primära målgruppen är nyckelaktörer inom de två medverkande förvaltningarna och i förlängningen organisationerna i sig. Då en god samverkansmodell arbetats fram kan den utvärderas och eventuellt användas även inom andra samverkansområden.

Den sekundära målgruppen är arbetslösa trelleborgare, inskrivna på beroende- och vuxenenheten och arbetsmarknadsförvaltningen och som antas kunna klara av ett anpassat arbete utifrån metoden Supported Employment.

Tidsperiod

Projektets startdatum är 2015-01-01 och dess slutdatum är 2017-12-31.

Belopp som söks för projektet

Arbetsmarknadsförvaltningen, enheten för arbete och kompetens, ansöker om finansiering för en tjänst som ska arbeta med detta på heltid. Samordning sker inom ramen för existerande resurser, projektansvarig är enhetschef på enheten för arbete och kompetens.

Beroende- och vuxenenheten kommer i projektet att ha en socialsekreterare som samordnar enhetens deltagande och sitter i samverkansgrupp. Denna person beräknas lägga 10 % av sin arbetstid i projektet. Anvisning och uppföljning sker inom ramen för existerande resurser.

Nämnderna avser att ansöka om följande kostnader:

Arbetsmarknadssekr. 100 %, 36 mån	1 470 tkr
Socialsekr. 10 %, 36 mån	150 tkr
Utvärdering	180 tkr
Förbrukningsmaterial	18 tkr
Kompetenshöjande insatser, målgrupp	70 tkr
Kompetenshöjande insatser, personal	40 tkr
Dator	54 tkr
Telefoni	9 tkr
Totalt	1 991 tkr

Effektmål

10 årsplatser i projektet.

75 % ska ha genomfört en praktik

25 % ska ha gått ut i arbete eller reguljär utbildning

75 % av de som inte avslutas till arbete eller utbildning ska vid projektslut ha en aktiv planering med arbetsförmedlingen

Utarbetad metod för kommunal samverkan kring gemensamma ärenden med beroendeproblematik. Vidare ska projektets samverkanspartners arbeta för att få ett samlat grepp kring deltagares aktuella situation för att möjliggöra för riktade insatser som till exempel skuldsanering/budgetrådgivning och kontakt med vården gällande olika typer av utredningar.

Målen kommer att mätas via arbetsmarknadsförvaltningens verksamhetssystem.

Organisationsutveckling bör mätas genom utvärdering som bygger på förändringsteori, följd av information inhämtad via intervjuer/enkäter, vilket bör utmynna i en slutrapport.

Tid för när effekterna inträffar

Genom detta projekt antas berörda förvaltningar kunna stävja den prognostiserade utvecklingen av ett ökande antal inskrivna inom arbetsmarknads- och socialnämndernas verksamheter.

Ekonomiska mål för att minska kommunens totala kostnader och när kostnadsminskningar beräknas ske

Trender och tendenser under en lågkonjunktur visar att inflödet till kommunala ersättningsformer ökar, nu mer än jämfört med tidigare lågkonjunkturer. De offentliga försörjningsmått som görs sedan 2009 visar att de statliga ersättningsformerna sjunker i relation till de kommunala. Antalet arbetslösa trelleborgare med rätt till a-kassa minskar, medan de som ansöker om kommunala ersättningsformer ökar.

Mått utifrån försörjningsstödet kostnader ser vi effekten av detta projekt inte som en kostnadsminskning av försörjningsstödet, men dock som en inbromsning av densamma.

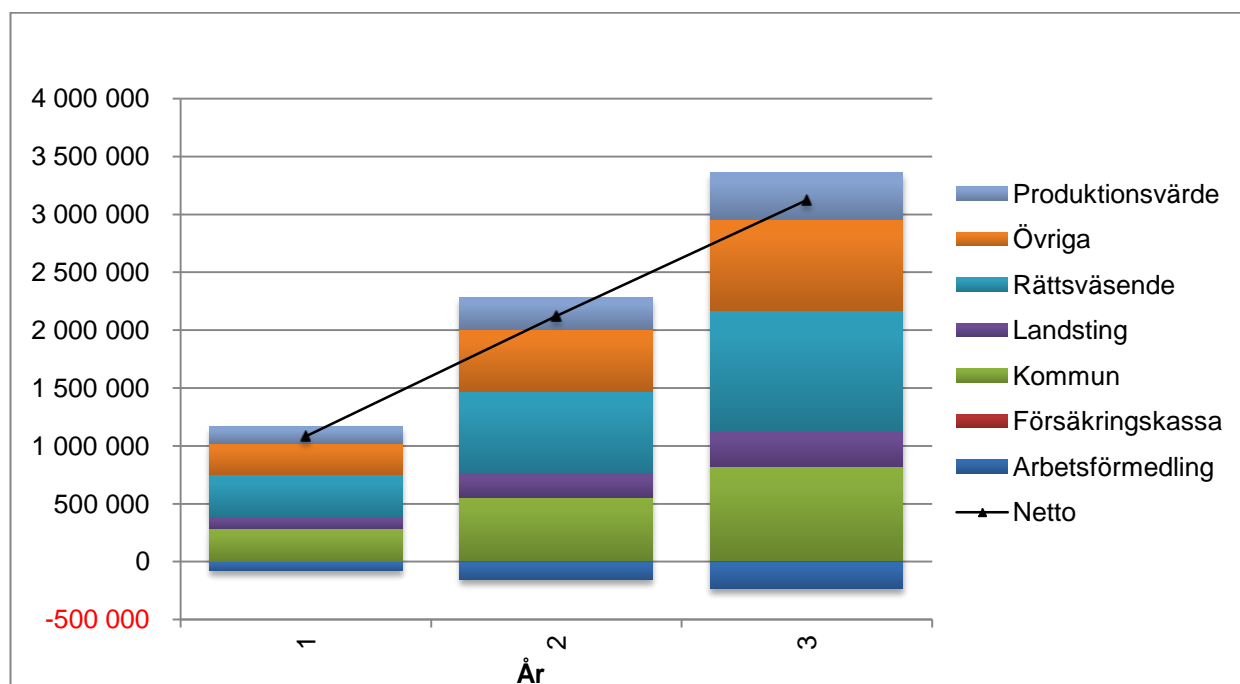
Att ett antal personer med beroendeproblematik beräknas komma ut i arbete innebär således inte att försörjningsstödet totala kostnader beräknas minska, utan att de inte kommer att öka i den grad de hade gjort utan projektets insatser. Kort sagt minskar inte antalet försörjningsstödstagare med ett visst antal personer, utan projektet kommer snarare att förebygga att antalet försörjningsstödstagare inte ökar.

För socialnämndens verksamhet kan antas att fler personer från målgruppen som går ut i arbete betyder färre personer som efter behandling tar återfall och har behov av ytterligare behandling, då arbete anses vara en av de starkaste skyddsfaktorerna mot återfall i beroende. Detta leder inte till att det finns ett minskat behov av behandlingsplatser, snarare att andra personer i målgruppen kommer att få ta del av dessa.

Denna satsning på en utsatt målgrupp är inte möjlig inom ramen för existerande medel och prioriteringar, därav denna ansökan till den sociala investeringsfonden. Vi kommer inte att bifoga någon kalkyl för återföring till fonden, då vi av ovan anförda skäl inte anser att det finns resurser att återföra.

Socioekonomisk beräkning på målgruppen

Efter att ha gjort en scanning av personer som är berörda av båda nämnders verksamhet så kan det konstateras att berörd målgrupp har stor påverkan på den samhällsliga kostnaden. Vi har låtit räkna på vad en "snitt-missbrukare" i Trelleborgs kommun kostar och vad samhället och kommunen skulle tjäna på att genom projektet komma ut i en stadigvarande anställning. Nedan följer ett diagram och en tabell som åskådliggör kostnaden för olika aktörer.

Den enda myndighet som inte tjänar på projektet är Arbetsförmedlingen, anledningen till detta är att i beräkningen har en lönesubventionerad anställning lagts in och det är Arbetsförmedlingen som står för den kostnaden. I uträkningen utgår vi från att personen tjänar 17 000 kronor i månaden, det som bör läggas till i detta är att modellen bygger på att personen går ut i arbete redan dag 1 vilket inte är troligt. Dock visar beräkningen på stora vinster för både samhället och individen själv.

	1	2	3
Arbetsförmedlingen	- 81 193	-159 263	-234 331
Försäkringskassan	3 526	6 917	10 177
Kommun	280 500	550 212	809 550
Landsting	105 975	207 875	305 855
Rättsväsende	361 062	708 236	1 042 058
Övriga	272 281	534 089	785 828
Produktionsvärde	140 400	275 400	405 208
Summa	1 082 551	2 123 466	3 124 345

I tabellen ovan åskådliggörs siffrorna mer specifikt myndighet för myndighet. Ett antagande är också att lönebidraget är tänkt att sjunka över åren, detta är något som inte lagts in i beräkningen men som i så fall skulle innebära ett bättre resultat för Arbetsförmedlingen. Beräkningen är framtagen över tre år utifrån att projektet sträcker sig över den tiden. Utifrån den beräkningsmodell som detta är framtaget från kan konstateras att projektet har nått break-even redan efter två år.

Vision efter avslutat projekt

Tanken är att detta projekt ska kunna skapa en modell för samverkan mellan arbetsmarknads- och socialnämndernas verksamheter, en modell som framöver ska kunna rymmas inom reguljär verksamhet. Under projektets gång är det därför ett avgörande uppdrag att identifiera ytterligare gemensamma utmaningar och hinder, som i sig ska ge öppningar för vidare samarbete.

Cecilia Lejon

Förvaltningschef

Arbetsmarknadsförvaltningen

Sara Åhlander

T.f. förvaltningschef

Socialförvaltningen